

Lägenheten

Det hade varit lite konstigt på sistone. Det kändes som om hon var borta i sinnet stora delar av dagen. Ena sekunden kunde hon stå och kika in i kylskåpet efter något ätbart och i nästa stod hon någon annan stans och funderande på något helt annat.

Hon visste med bestämdhet att hon gick och lade sig på kvällen men kunde inte komma ihåg varken de bestyr som föregår denna aktivitet eller själva äntrandet av sängen.

Hon gick aldrig ut. De senaste 10 åren hade hon uppburit sjukpension eftersom Agorafobin hade blommat ut i full kraft. Den lilla pensionen kompletterade hon med översättningsarbeten då och då. Internet var en välsignelse. Via fibern kunde hon både jobba och handla allt hon behövde.

Hon bodde i en ljus och trevlig tvårumslägenhet tillsammans med Nymphparakiten Tonks och katterna Sam och Dean. Hennes vardagsrum var fyllt med gröna växter. Monsteror trängdes med diverse palmer, kaktusar och ampelliljor. Fönsterbrädan i köket syntes knappt för alla små burkar, krukor och vaser med allehanda sticklingar. Hon älskade sina växter lika mycket som djuren och behandlade dem som om de vore hennes barn.

Det började med ormbunken som stod på piedestalen framför balkongdörren. En morgon upptäckte hon att den började tappa ovanligt mycket blad och såg torr och risig ut. Nästa dag var det Gullrankan. Den slingrade sig runt hela vardagsrummet. Flera blad hade fallit och låg och skräpade utefter golvlisten. Dag efter dag gick och en efter en verkade de en gång så gröna växterna ge upp.

Förtvivlat flängde hon runt och undersökte blad, stammar och jord efter ohyra. Hon blandade T-sprit och såpa med vatten och sprayade vartenda blad, hon lade kaffesump i jorden och vattnade med såpvatten. Hon gjordeäcklat till och med gyllenvatten men ingenting hjälpte. Hennes växter gulnade och dog, till och med kaktusarna började skrupna. Hon började misstänka att hon mist förståndet. Hade hon verkligen gjort allt det där för sina växter?

Ibland satte hon sig i sin gröna sammetsfåtölj och bara stirrade med tom blick. Den hade varit obscent dyr och hon vaktade på den med frenetisk ihärdighet. Det var den enda möbeln där varken katter eller fågel hade tillträde och hon dammsög den varje dag. Men nu satt Tonks på ryggstödet och skrek rakt ut. Katterna klöste och kräktes på armstödet. Hon kände ingen inspiration. Det var som om hon läckte livsvilja. Hon kände sig grå och

menlös, ja, nästan genomskinlig. I sin hopplöshet noterade hon bara ointresserat Tonks skrånande och katternas framfart. Grannarna dunkade både i tak och golv.

Kanske gick det bara några timmar, kanske var det dagar, till och med veckor. Hon hade tappat uppfattning om tiden. Tonks tystnade till slut. En fjäder i taget hade han plockat från sin lilla fågelkropp tills han var helt naken och satt och darrade på sin pinne. Hon hade aldrig låst in honom, där i buren. Den lilla dörren hade alltid fått vara öppen och Tonks hade farit ut och in som han behagade. Nu flög han inte mer.

Det kändes som om en grå dimma hade lagt sig över hennes en gång så fina lägenhet. Nu såg det sjaskigt och smutsigt ut. Nedanför Tonks bur låg det sjok av fjädrar. Fjädrar som virvlade runt och parade sig med dammråttor och katthår när hon svepte förbi. Hon begrep det inte.

Lika dimmig som hennes lägenhet tedde sig, lika dimmigt var hennes medvetande. Hon brydde sig inte längre. Bara betraktade skeendet, liksom utifrån, fast hon var mitt i det och kände... Ingenting...

Sam och Dean förde också ovanligt mycket oväsen. Hon betraktade dem när de på ostadiga ben vinglade runt i lägenheten och jamade ihärdigt, nästan desperat. De klöste på dörrar och väggar medan de, också, tynade bort. En dag var de försvunna. Hon noterade det i föregående och suckade där hon satt på soffan vid köksbordet.

Där stod en kastrull med intorkad spaghetti (när hade hon ätit spaghetti? Hon mindes inte) och en bytta med sallad. Salladen hade ömsom torkat, ömsom ruttnat. Långsmala geggiga slamsor på botten tittade upp på torkade blad som hängde över kanten på skålen som om de var i färd med att rymma. En brödiskiva låg ensam på en assiätt och hade fått ett ludet, grått täcke på sig. Hon tittade ointresserat på den och undrade hur lång tid det tog för mögel att växa så mycket.

Hon mindes sin barndom. De hade haft ett uthus som användes till diverse förvaring. I två stora furuskåp trängdes flaskor och allehanda burkar. Nogsamt urdiskade, i väntan på att bli fyllda igen med saft, gelé, sylt och andra inläggningar. Dessa placerades sen på en lång hylla hängandes på väggen mittemot.

På ett bord mitt i uthuset stod ett stort Höganäskrus. En gammal tallrik med blommotiv tjänade som lock. På tallriken låg en stor sten för att inte råttor och möss skulle göra sig tillträde.

I detta krus förvarades lingonsylt. Framåt våren när nivån sjönk under hälften bildades en hinna av mögel. Den fick hon försiktigt skala bort varje gång hon skickades ut för att fylla

på den lilla porslinsburken. Den som ställdes fram på bordet till frukost när det vankades gröt och till middag när det var ugnspannkaka på menyn. Ibland rev hennes mamma vitkål och blandade med lingonsylten. Det hade inte varit så värst gott.

Då och då tyckte hon sig höra att det ringde på dörren. Hon iddes inte öppna. De kommer väl tillbaka om det är viktigt tänkte hon. Eller så kanske de kan ringa. Att telefonen varit urladdad den senaste veckan noterade hon inte.

I hallen stod en fin gammal fästmanssoffa. Hon satte sig där och började reflektera över saker och ting. Såg högen med post nedanför brevinkastet men tänkte att det blir nog tid att ta hand om det. Hon hade inte reflekterat på länge. Hennes annars så känslostyrda sinne hade på sistone trubbats av. Hjärnan kändes seg och degig, som om någon hållt sirap i örat och sen pluggat igen med fetvadd...

Fetvadd...

De hade haft egen badbrygga när hon växte upp. På somrarna gick de, hon och hennes pappa, den korta promenaden genom trädgården för att ta sig ett, två ibland flera dopp om dagen. I anslutning till badbryggan låg en liten, liten stuga, kallad "badhuset". Där bytte de om. Ovanför raden av krokar satt en hylla. Hennes pappa tyckte det var obehagligt med vatten i öronen. Därför rullade han kulor av fetvadd och tryckte in i öronen inför varje simtur. När ha badat klart lades tussarna prydligt på denna hylla. Hon minns raden i olika nyanser av brunt, beroende på hur mycket öronvax som fastnat. Det var väldigt äckligt men också välbekant tryggt på något sätt.

Lika mycket som hon badat i sin barndom, lika *lite* badade hon som vuxen. Hon snuddade vid tanken att hon kanske i alla fall behövde duscha, men likt vattnet från en dusch rann ner i avloppet, rann tanken av henne och försvann. Kanske fastnade den i sirapen långt inne i hjärnans vindlingar.

Osaligt svävade hon runt i lägenheten. Hon hade ingen förnimmelse av att hon gick. Inte ens hasade. Det hade passat hennes sinnesstämning bättre. Att hasa runt i ett par gamla skitiga morgontofflor och, nästan som man pulsar genom snö, spårat upp en stig på golvet där damm och smuts växte till sig. Nej, hon förflyttade sig ljudlöst, med känslan av att inte röra sig alls. Det var mycket märkligt. Inte för att hon brydde sig.

Och det var tyst. Onaturligt tyst. Trafikbruset utanför noterade hon knappt. Klockan i vardagsrummet hade slutat att ticka och av djuren hördes inget mer. Om hon ansträngde sig, och då fick hon anstränga sig så mycket att hon utmattat försvann i flera timmar, kunde hon förnimma kylskåpets surrande. Men det bekom henne inte heller.

Så en dag, det var en torsdag, eller kanske en måndag, hördes ändå ett ljud som fick henne att stanna upp, lystra, faktiskt uppbåda en känsla av intresse.

Bankandet på ytterdörren, liksom det frenetiska tryckandet på dörrklockan, brydde hon sig inte om. Inte heller de förvrängda, dova rösterna som ropade där ute från andra sidan.

Men när dörren med ett högljutt brak tvingades upp och två brandmän, en polis och någon som såg ut som en läkare tog sig in i hallen kunde hon inte låta bli att höja förvånat på åtminstone ett ögonbryn. Längst bak stod hyresvärden, det var en liten illerliknande karl i fyrtioårsåldern med flottigt hår och sneda tänder. Han stod nästan på tå och glanade nervöst inåt lägenheten bakom den korpulente man som hon antog vara någon slags doktor.

De hostade ljudligt, hela skaran, och satte händerna för näsa och mun. Läkaren rotade i sin väska och fiskade upp skyddsmasker som han delade ut till alla.

“Herregud” den ene brandmannen, en ung man, nästan bara en pojke, blev vit i ansiktet och såg ut som om han skulle kräkas.

Hon tänkte att det var väl då ändå oförskämt, hon som var så noga med att städa varje dag, rensa kattlådor och städa fågelburen. Men hon kom sig inte för att säga något. Det var förresten som om hon inte var där. Fast hon stod precis framför dem låtsades de inte om henne. Sen gick dom rakt igenom henne.

Det var som om hon doppats i iskallt vatten, och hon som inte känt något, varken fysiskt eller psykiskt på länge, blev alldeles chockad och skrek rakt ut.

“Vad var det” frågade brandmanspojken nervöst och glodde inåt lägenheten.

“Vilket”? Hans äldre kollega, utan tvekan med längre erfarenhet av både det ena och det andra titta frågande på sin yngre arbetskamrat.

“Det var nåt som lät, nästan som ett skrik” den unge ryste och tystnade.

Den äldre tittade medlidsamt på honom “man inbillar sig allt möjligt när man går in i en lägenhet där man misstänker någon legat död länge” sa han och klappade grabben vänligt på axeln. Sen listade han sig förbi och klev in i sovrummet. De andra följde efter honom.

“Åh fy fan” hörde hon polisen utbrista.

“Ja, det är hemskt, när det blir så här. Hon bodde ju ensam, inga släktingar eller vänner, bara sina katter. Stackars djur” svarade läkaren dämpat.

Hon förstod det inte. Hon hade trott att hon varje kväll gått och lagt sig men började nu tvivla på det. En sakta gryende förståelse började formas och hon stålsatte sig. Tog ett djupt andetag, höll andan ungefär som när man från en höjd ska hoppa i vattnet och gled sen in i sovrummet.

Inte för att hon någonsin sett sig själv som särskilt vacker, men detta var på en helt annan nivå. Hon förstod nu. För första gången på länge tänkte hon alldeles klart och rationellt. Hon kände förstås inte den odör som den ruttnande kroppen där på sängen utsöndrade men att döma av de objudna gästernas miner var den inte trevlig. Det var inget trevligt alls med hennes en gång så mysiga sovrum.

Kroppen, en gång hennes, var rutten, missfärgad och allehanda kroppsvätskor hade sugits upp av sängkläder och madrass.

Hon kände ingen sorg över sig själv, men hon grät inombords över katterna som låg, också döda, på var sin sida tätt intill hennes kropp, som om de synkroniserat lagt sig där för att vakta sin matmor.

Hon stod inte ut längre. Sakta gled hon igenom väggen ut i vardagsrummet.

I fågelburen satt Tonks. Alldeles naken. Den lilla papegojan blängde förebrående och så skrek den. Ett högt, ilsket sista skrik innan den trillade ner på botten av buren och blev stilla.

Hon satte sig i sin gröna, obscent dyra, sammetsfåtölj och lät sig återigen svepas in i den grå dimma hon befunnit sig i sen hon dog.